

**Asker
kommune**

TILSYNSRAPPORT

**Plikt til å sikre at barnehagebarna
har et trygt og godt psykososialt
barnehagemiljø**

Mellom-Nes FUS barnehage

Sammendrag

Asker kommune har gjennomført tilsyn med Mellom-Nes FUS barnehage. Temaet for tilsynet er barnehagens plikt etter barnehageloven § 42, til å sikre barna et trygt og godt barnehagemiljø.

I tilsynet har vi vurdert om barnehagen, gjennom internkontrollen, sikrer at alle som arbeider i barnehagen oppfyller plikten til å melde fra ved mistanke om/kjennskap til at et barn ikke har det trygt og godt. Vi har også undersøkt om barnehagen undersøker og setter inn tiltak i slike saker.

Vi har i tilsynet funnet at barnehagen ikke har et tilfredsstillende internkontrollsystem som sikrer at barnehagen overholder kravene som stilles til et trygt og godt barnehagemiljø.

Tilsynet viser at barnehagen har ansatte som er opptatte av barnas trivsel og trygghet. Vi mener likevel at barnehagen i liten grad arbeider systematisk med barnehagemiljøet eller har rutiner for overholdelse av barnehagelovens krav. Tilsynet viser blant annet at verken barnehagens ledelse eller ansatte har nødvendig kjennskap til kravene som stilles til arbeidet med barnehagemiljøet.

Barnehagen mottok foreløpig tilsynsrapport 05.01.24, og kom med innspill 17.01.24. Vi har vurdert innspillene, men mener at disse ikke gir grunn til endring av de varslede påleggene i den foreløpige tilsynsrapporten.

Vi fatter nå vedtak med pålegg om retting. Barnehagen har rettefrist til 15.05.2024.

Regelverksbrudd

I de tilfeller der vi konkluderer med at et rettslig krav ikke er oppfylt, betegnes dette som regelverksbrudd. Det gjøres uavhengig av om det er forvaltningsloven, barnehageloven eller tilhørende forskrifter, som er brutt.

Vi har fattet vedtak om fire pålegg om retting og seks korreksjonspunkter i denne rapporten.

Innledning

Barnehageloven pålegger kommunen plikter både som barnehageeier og som lokal barnehagemyndighet. Det følger av barnehageloven § 11 at kommunen skal organisere oppgavene den har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene den har som barnehageeier, når dette er egnet til å ivareta tilliten til kommunens upartiskhet som barnehagemyndighet.

I Asker kommune er det kommunalsjef for barnehage som er eier av de kommunale barnehagene, og som er delegert ansvaret for å oppfylle barnehageeiers plikter etter barnehageloven og tilhørende forskrifter.

Direktør for oppvekst er lokal barnehagemyndighet. Seksjon for Kvalitet og utvikling i oppvekst er delegert ansvaret for kommunens plikter som barnehagemyndighet.

Denne delingen av kommunens plikter etter barnehageloven er gjort for å ivareta tilliten til barnehagemyndighetens upartiskhet.

Som barnehagemyndighet fører vi tilsyn med barnehagene i kommunen, jf. barnehageloven § 53.

Gjennom tilsyn kontrollerer vi om barnehagene oppfyller barnehageloven med forskrifter.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven.

Kort om barnehagen

Mellom-Nes FUS barnehage er privat og gir plass til 111 barn i alderen 0-5 år. Barnehagen åpnet i 2014.

Temaet for tilsynet

Temaet for tilsynet er barnehagens plikter til å sikre barn et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

Under dette temaet kontrollerer vi om barnehagen gjennom internkontrollen sikrer at:

- Barnehagens ansatte melder fra og undersøker ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, jf. §§ 9 og 42 andre og tredje ledd
- Barnehagen oppfyller tiltaksplikten ved kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, jf. §§ 9 og 42 fjerde og femte ledd

I tilsynet har vi vurdert de enkelte delpliktene opp mot kravet til internkontroll. Dette betyr at vi for eksempel har sett om barnehagen har tilstrekkelige og dokumenterte rutiner for å melde fra om tilfeller hvor de ansatte kjenner til eller har mistanke om at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

Vi har ikke sett på hvordan barnehagen oppfyller andre krav i regelverket.

Om gjennomføringen av tilsynet

Vi åpnet tilsyn med barnehagen i brev 26.09.23. Dere ble bedt om å sende dokumentasjon til oss innen 25.10.23.

Barnehagen ble bedt om å oversende følgende dokumentasjon:

- Rutiner for varsling til styrer, og eksempler på slik varsling
- Rutiner for varsling til barnehageeier, og eksempler på slik varsling
- Eksempler på dokumentasjon av barnehagens undersøkelser i saker om barnehagemiljø
- Eksempler på aktivitetsplaner

Vi gjennomførte 29.11.23 intervjuer i barnehagen. Vi intervjuet daglig leder, assisterende daglig leder/fagansvarlig, en pedagogisk leder og en fagarbeider.

Rådgiver Marianne Blichfeldt og rådgiver Frida Blåsternes, gjennomførte tilsynet.

Rettslige krav og våre vurderinger

Rettslige krav - psykososialt barnehagemiljø og internkontroll

Barnehagen har en plikt til å sørge for at barna har det trygt og godt. For å sikre at barna har det trygt og godt, har barnehagen en aktivitetsplikt etter barnehageloven § 42.

Aktivitetsplikten inneholder fem delplikter som er plikten til å følge med, gripe inn, melde ifra, undersøke og sette inn tiltak. I dette tilsynet har vi undersøkt om barnehagen, gjennom sin internkontroll, sikrer at de ansatte melder fra og undersøker dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Videre har vi undersøkt om barnehagen setter inn tiltak når undersøkelser viser at et barn ikke har det trygt og godt.

Krav til internkontroll

Barnehageeier må ha internkontroll som sikrer at alle kravene i barnehageloven og tilhørende forskrifter følges. Dette følger av barnehageloven § 9.

Kravet til internkontroll innebærer at barnehageeier må sørge for at det arbeides systematisk med å overholde kravene i barnehageloven.

Bestemmelsene om et trygt og godt barnehagemiljø er viktige og sentrale bestemmelser. Det er derfor avgjørende at barnehageeier har etablert gode rutiner og systemer som skal sikre at pliktene etter barnehageloven kapittel VIII overholdes.

Det skal utarbeides en beskrivelse av barnehagens hovedoppgaver, mål og organisering. Det kan for eksempel gjøres som en oversikt over lederstrukturer, rapporterings- og styringslinjer, delegeringer, funksjonsbeskrivelser med beskrivelse av ansvar og oppgaver for personell innen et bestemt arbeidsområde og så videre. Barnehageeieren kan vise til delegeringsreglement og andre relevante dokumenter.

Barnehagen må ha nødvendige rutiner og prosedyrer for å sikre regeletterlevelse. Hva som er nødvendig vil blant annet bero på en konkret vurdering av risiko for avvik. Det følger indirekte av kravet at rutinene og prosedyrene må gjelde for barnehagen, gjøres kjent og være tilgjengelige. I hvilken grad rutinene og prosedyrene skal dokumenteres skriftlig, vil følge av dokumentasjonskravet i tredje ledd bokstav d.

Internkontrollen skal sikre at barnehagen avdekker avvik og risiko for avvik, og at barnehagen følger opp avvik og risiko for avvik som er avdekket. Både konstaterte avvik og risiko for avvik skal følges opp. Allerede oppståtte feil skal korrigeres. Samtidig må barnehagen forebygge at feil oppstår. Barnehagen må skaffe oversikt over områder hvor det er fare for manglende etterlevelse av lover og forskrifter.

Barnehagen skal dokumentere internkontrollen i den formen og i det omfanget som er nødvendig. Etter barnehageloven har barnehagen og de ansatte en plikt til å dokumentere arbeidet som gjøres for å oppfylle de ulike delene av aktivitetsplikten. Hva barnehagen og de ansatte skal dokumentere, og på hvilken måte, må tilpasses både den enkelte barnehagen og formålet med dokumentasjonen. Barnehageeier og barnehagen bør ikke lage et mer omfattende system for dokumentasjon enn nødvendig. Bortsett fra at dokumentasjonen må være skriftlig, er det ingen andre formkrav.

Vår vurdering og konklusjon

Internkontroll innebærer at barnehagen må vurdere om det er risiko for at krav i barnehageloven ikke blir overholdt og deretter sette inn egnede tiltak. En sentral forutsetning for internkontrollen, er dermed kjennskap til kravene i barnehageloven og innholdet i disse. Kjenner ikke barnehagen og dens ansatte til hvilke krav som stilles, så vil internkontrollen bli tilfeldig og ikke basert på de lovkravene som stilles til virksomheten og de ansatte.

Barnehagen har i tilsynet lagt fram FUS barnehagenes handlingsplan for fremming av trygt og godt psykososialt miljø, og forebygging av krenkelser og mobbing i barnehagen. Dette er barnehageeiers plan for å sikre at pliktene etter barnehageloven kapittel VIII overholdes.

Barnehagen viser til at de følger FUS barnehagenes handlingsplan for trygt og godt. I handlingsplanen er det skjema for melding og aktivitetsplan. Daglig leder opplyser at det er hans ansvar at handlingsplanen gjennomføres i barnehagen.

Med bakgrunn i FUS barnehagenes felles handlingsplan har barnehagen utarbeidet en intern handlingsplan. Ifølge daglig leder skal den interne handlingsplanen sikre at de ansatte arbeider i samsvar med målet om at alle barn i Mellom-Nes FUS skal oppleve å være betydningsfulle i et trygt og inkluderende fellesskap.

Barnehagen viser til tre områder de har særlig fokus på i arbeidet med å sikre barna et trygt og godt barnehagemiljø:

- Sensitive voksne – trygge barn
- Barns perspektiv og medvirkning
- Gruppeledelse og veiledning

Tilsynet viser at FUS barnehagenes handlingsplan i stor grad er begrenset til å handle om mobbing og krenkelser. Handlingsplanen viser til bestemmelsene i barnehageloven som omhandler trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Det fremstår imidlertid som at FUS har en snever tolkning av hvilke tilfeller som utløser aktivitetsplikten.

Barnehageloven § 41 stiller krav til alle ansatte skal gripe inn ved krenkelser. Aktivitetsplikten i § 42 er ikke kun knyttet til krenkelser som mobbing og utestengelse. Aktivitetsplikten utløses ved mistanke eller kunnskap om at et barn ikke har det trygt og godt i barnehagen. Det kan være ulike grunner til at barn ikke har det trygt og godt, og trenger ikke være knyttet til mobbing eller krenkelser. Dette kommer ikke tydelig frem verken av felles eller intern handlingsplan. Det avgjørende for

aktivitetsplikten er at barnehagen vet eller har mistanke om at barnet ikke har det trygt og godt. Årsaken til denne mulige utryggheten eller mistrivselen, er ikke relevant med tanke på om aktivitetsplikten er utløst eller ikke.

På spørsmål om de har rutiner for hvordan de håndterer saker der barn ikke har det trygt og godt, viser de ansatte til at de jobber etter Class, og at de blant annet fokuserer på å være sensitive voksne. De viser videre til at de snakker med barna om hvordan de har det i barnehagen og at de har lav terskel for å snakke med hverandre om saker de er usikre på.

Tilsynet viser at de ansatte har lite bevissthet rundt aktivitetsplikten, og hva som er rutinen for å melde fra, undersøke og sette inn tiltak. Leder viser til FUS barnehagenes overordnede plan. Samtalene med ansatte viser at de i liten grad kjenner til denne planen. De ansatte viser også til den interne rutinen. Denne inneholder ingen beskrivelse av roller og ansvar, og er i liten grad beskrivende med tanke på å ivareta de kravene som loven stiller til oppfyllelsen av de ulike delpliktene. Intervjuene tyder også på at de ansatte ikke er kjent med innholdet i rutinen.

Etter vår vurdering viser tilsynet at barnehagen har en manglende forståelse av de pliktene barnehagen har etter kapittel VIII om psykososialt barnehagemiljø. Tilsynet viser at den interne handlingsplanen og barnehagens fokusområder i liten grad er knyttet opp mot de kravene barnehageloven stiller til barnehagens arbeid for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

I barnehagens merknader til den foreløpige rapporten skriver de at de stiller seg spørrende til at vi har konkludert med at barnehagen ikke oppfyller regelverket og ikke har etablert et internkontrollsystem som sikrer overholdelse av § 9. De viser til at de under tilsynsbesøket orienterte om, og viste frem, FUS-kjedens avvikssystem.

Vi legger til grunn at barnehagen har et internkontrollsystem/avvikssystem. Vår vurdering er imidlertid at den interne handlingsplanen, og intervjuer med de ansatte, viser at barnehagen har en manglende forståelse av, og oversikt over, innholdet i barnehagelovens krav om et trygt og godt barnehagemiljø. Når barnehagen ikke har denne forståelsen eller innsikten, så medfører det at internkontrollsystemet ikke er godt nok, da barnehagen ikke har mulighet til å vite om eventuelle aktiviteter sikrer at lovkravene faktisk blir oppfylt.

Vår konklusjon

Barnehagen har etter vår vurdering ikke et tilfredsstillende internkontrollsystem som er egnet til å sikre at barnehagelovens krav om et trygt og godt barnehagemiljø blir oppfylt.

Barnehagen må sørge for at de innehar en riktig forståelse av kravene som stilles, og nedfelle skriftlig hvordan barnehagen skal oppfylle de enkelte delpliktene. Som en del av internkontrollen, må de ansatte bli gjort kjent med hvilke rutiner barnehagen har.

Rettslig krav - plikt til å melde fra til barnehagens styrer

Hvis ansatte har mistanke om eller kjennskap til at barn ikke har det trygt og godt, skal dette meldes til styrer. I alvorlige tilfeller må styrer melde fra til barnehageeier. Hva som er et alvorlig tilfelle, vil være en skjønnsmessig vurdering. Meldingen til

styrer må ikke være skriftlig. Barnehageeier må likevel ha et system for hvordan de ansatte skal melde fra og dokumentere meldingene som kommer inn. Barnehagen kan ha en rutine for at de ansatte melder fra til pedagogisk leder. Men i så fall må barnehagen ha en rutine som sikrer at pedagogisk leder melder videre til styrer.

Det er avgjørende at de ansatte er gjort kjent med plikten til å melde fra, og at det er forsøkt skapt en felles forståelse av hva det skal meldes fra om. Hvis de ansatte har ulik oppfattelse av når det skal meldes fra til styrer, så risikerer barnehagens ledelse at de ikke blir gjort kjent med saker hvor barn ikke har det trygt og godt i barnehagen. Terskelen for å melde fra skal være lav.

Vår vurdering og konklusjon

Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har det trygt og godt, skal de ansatte melde fra til styrer. Hensikten med dette, er at styrer skal få oversikt over hvordan barna har det i barnehagen, og dermed sikre at sakene bli fulgt opp.

I den overordnede handlingsplan til FUS-barnehagene er det et vedlegg (vedlegg 1) som beskriver saksgangen ved mistanke eller kjennskap til barn ikke har det trygt og godt. Her står det at *«Alle som arbeider i barnehagen skal melde fra til daglig leder ved mistanke eller kjennskap. Meldes som et avvik i Simployer og vedlegg 2 fylles ut.»*

I barnehagens interne handlingsplan står det at ansatte har plikt til å melde fra dersom man *«opplever at barn blir utestengt, mobbet eller ikke får ta del i sin egen hverdag på en god måte»*.

Etter vår vurdering er barnehagens egen rutine svært mangelfull og misvisende, da den kun omtaler mobbing og utestengelse. Videre gir den ikke ansatte en beskrivelse av når og hvordan de skal melde fra i tråd med kravet i loven.

Under henvisning til vår vurdering i avsnittet ovenfor, skriver barnehagen følgende i sine merknader:

«Her må tilsynsmyndigheten skille mellom det som står oppgitt i lovens § 9 og § 42, da § 9 sikres gjennom vårt avvikssystem som registrerer, organiserer, setter tiltak, gjennomføres og evalueres. Dette avvikssystemet ble gjennomgått av daglig leder under selve tilsynet. Vårt avvikssystem er derfor tilfredsstillende når det gjelder å melde inn og si ifra om når barna som ikke har det trygt og godt i barnehagen vår.»

Vår vurdering er at internkontrollsystemet ikke fungerer etter hensikten så lenge de ansatte i barnehagen har en manglende/snever forståelse av hvilke saker som skal meldes fra om. Barnehagen har da ikke mulighet til å vite om eventuelle aktiviteter sikrer at lovkravene faktisk blir oppfylt.

Tilsynet viser at de ansatte vet at de skal varsle styrer og at det er lav terskel for det. I intervjuene kommer det frem at ansatte ofte kommer for å drøfte saker med daglig leder og fagleder. Intervjuene viser at de ansatte har en oppfatning av at plikten til å melde fra, knytter seg til alvorlige saker som for eksempel mobbing eller utestengelse. Intervjuene viser at barnehagen ikke har hatt noen felles drøftinger om innholdet i plikten til å melde fra, og viser at barnehagen har en snever forståelse av

hvilke tilfeller som utløser plikten til å melde fra. Dette kan medføre at terskelen for å melde fra er for høy, som igjen utgjør en risiko for at alle tilfeller ikke blir meldt fra om.

Det kom frem i intervjuene at ansatte ofte kommer til leder og fagansvarlig og forteller om hendelser og bekymring for enkeltbarn. Noen mener at det er pedagogisk leder som skal informere ledelsen om slike saker. Disse samtalene blir i liten grad dokumentert, men fører ofte til at fagansvarlig gjør observasjoner av barnet. I mange tilfeller blir også foreldrene informert, og det blir avtalt tiltak som skal gjennomføres.

Leder forteller at alvorlige hendelser blir rapportert som avvik. Avviket registreres i FUS-kjedens avvikssystem Simployer av leder, og behandles av leder.

Barnehagen har ingen saker der det er dokumentert at det er meldt fra, og kunne heller ikke fremvise eksempler på bruk av varslingsskjemaet fra FUS kjeden, som i henhold til rutinen er skjemaet som skal benyttes for å melde fra.

Det kom frem i tilsynet at barnehagen har dokumentert saker som avvik i Simployer, som omhandler enkeltbarn. Det fremstår for oss som at dette kan være saker der aktivitetsplikten var utløst, og som dermed skulle vært meldt fra om. Daglig leder var åpen for at dette kunne være tilfelle. At disse sakene er meldt som avvik, og ikke er behandlet som saker der aktivitetsplikten er utløst, bidrar til å bekrefte at barnehagen har en manglende forståelse av hvilke saker som utløser aktivitetsplikten.

Under henvisning til vår vurdering i avsnittet ovenfor, skriver barnehagen følgende i sine merknader:

«Det er ingen saker registrert i vårt avvikssystem som indikerer at aktivitetsplikten skulle vært iverksatt.»

Etter tilsynet er det uklart for tilsynsmyndigheten hva som egentlig skal registreres i barnehagens avvikssystem når det gjelder saker om trygt og godt barnehagemiljø.

Uavhengig av dette, viser tilsynet at de ansatte har lite bevissthet rundt aktivitetsplikten. Vår vurdering er at de ansatte har en manglende/snever forståelse av hvilke saker som skal meldes fra om, og hva som er rutinen for å melde fra.

Konklusjon

Barnehagen har ikke etablert et tilfredsstillende system for å melde fra om barn som ikke har det trygt og godt.

Rettslig krav - plikt til å undersøke

Plikten til å undersøke betyr at barnehagen skal undersøke barnets opplevelse. Barnehagen trenger ikke å bevise at et barn har blitt mobbet eller ikke har det bra.

Barnehagen skal finne ut hva som er årsaken til at et barn ikke har det bra. Dette er utgangspunktet for å sette inn de riktige tiltakene, for at barnet skal få et trygt og godt barnehagemiljø.

Hvor grundige undersøkelser barnehagen må gjennomføre i den enkelte sak, er avhengig av den konkrete situasjonen. Barnehagen må se på hva som har skjedd akkurat der og da og hva som har skjedd tidligere, både med barnet eller barna det gjelder og den aktuelle barnegruppen som helhet. En episode som fremstår som en enkelthendelse, vil ikke alltid kreve store undersøkelser. Annerledes kan det stille seg hvis tilsvarende hendelser gjentar seg eller hvis situasjonen av andre årsaker er mer komplisert. Dette kan for eksempel være tilfellet der et barn gjentatte ganger holdes utenfor leken og det er behov for å arbeide med hele det sosiale miljøet i barnegruppen og barnas samspill. Et annet eksempel er der et barn over lengre tid har trukket seg unna eller har holdt seg for seg selv i barnehagen og virker isolert. Slike tilfeller vil kreve mer inngående undersøkelser.

Barn som har problemer hjemme, psykiske plager eller andre utfordringer, kan utvikle atferd og reaksjonsmønstre som gjør at de ikke opplever å ha et trygt og godt barnehagemiljø. I slike tilfeller må barnehagen søke hjelp hos andre instanser som helsevesenet eller barneverntjenesten.

Barnehagen må sette inn undersøkelser snarest. Det vil si så raskt som mulig. Hvis barnehagen, etter å ha gjort nødvendige og tilstrekkelige undersøkelser, konkluderer med at barnet har et trygt og godt barnehagemiljø, og barnet og foreldrene selv mener at barnet har et trygt og godt barnehagemiljø, er barnehagens aktivitetsplikt utført. Barnehagens plikt til å følge med på barnas barnehagemiljø løper likevel hele tiden.

Vår vurdering og konklusjon

Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken. Undersøkelsene skal få frem fakta, barnas opplevelse, og føre til at barnehagen kan sette inn egnede og tilstrekkelige tiltak.

I vedlegg 1 i den overordnede handlingsplan til FUS-barnehagene står det at barnehagen må «undersøke saken ved hjelp av samtaler og observasjon. Her kan en blant annet benytte CLASS som et observasjonsverktøy. Det skriftliggjøres i vedlegg 3 hva planen for undersøkelsesaktiviteter er.»

I barnehagens interne handlingsplan står det at ansatte har plikt til å gjøre undersøkelser dersom man «opplever at barn blir utestengt, mobbet eller ikke får ta del i sin egen hverdag på en god måte».

Etter vår vurdering er barnehagens egen rutine svært mangelfull og misvisende, da den kun omtaler mobbing og utestengelse. Videre gir den ikke ansatte en beskrivelse av hvem som skal undersøke, og hvordan, i tråd med kravet i loven.

Det kom frem i intervjuene at når ansatte kommer til leder og fagansvarlig og forteller om hendelser og bekymring for enkeltbarn, fører dette ofte til at fagansvarlig gjør observasjoner av barnet. Det kommer også frem at barnehagen, i tillegg til å observere, undersøker saken ved å gjennomføre samtaler med ansatte og foreldre.

Tilsynet viser imidlertid at undersøkelsene ikke er systematiske, og at de ikke dokumenteres. Barnehagen har ingen konkrete saker å vise til.

Barnehagen har ikke gitt noen beskrivelse av hva som er viktig i denne typen undersøkelser, ei heller hvem som er ansvarlig for å gjennomføre undersøkelsene. Etter vår vurdering bør barnehagens rutiner beskrive hvordan undersøkelser skal gjennomføres, herunder uttrykke nødvendigheten av å kontrollere både det enkelte barnet, men også samhandlingen og dynamikken i gruppa. Barnehagens rutiner beskriver ikke hvordan undersøkelser skal gjennomføres. Uten bruk av maler, og uten en utfyllende rutine, er det vanskelig å få en felles forståelse for hva som skal undersøkes og hvordan.

Konklusjon

Barnehagens rutiner beskriver i for liten grad hvordan undersøkelser skal gjennomføres.

Rettslig krav - plikt til å sette inn egnede tiltak

Hvis barnehagen avdekker at et barn eller en barnegruppe ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, plikter barnehagen å sette inn egnede tiltak.

Tiltaksplikten gjelder så lenge det finnes egnede tiltak som kan gi barnet et trygt og godt barnehagemiljø. Hva som ligger i at tiltak skal være egnet, beror på faglige og konkrete skjønnsvurderinger. Dette innebærer vurderinger som baserer seg på kunnskap, prinsipper og verdier som er utviklet og anerkjent av kompetente fagmiljøer.

Hvis barnehagen får vite at et barn ikke har det bra i barnehagen, må de lage en skriftlig plan for å sikre at barnet får en trygg barnehagehverdag. I planen skal det stå hvilke problemer tiltakene skal løse, hvilke tiltak barnehagen har planlagt, når tiltakene skal gjennomføres, hvem som skal gjennomføre tiltakene og når tiltakene skal evalueres.

En aktivitetsplan behøver ikke å knytte seg til ett bestemt barn, men kan ta for seg en situasjon eller utfordring som omfatter flere eller hele barnegruppen. Det stilles ikke formkrav til planen utover at den skal være skriftlig.

Vår vurdering og konklusjon

Hvis undersøkelsene viser at barnet ikke har det trygt og godt, skal barnehagen sette inn egnede tiltak og nedfelle disse skriftlig i en plan (aktivitetsplan). Det er styrers ansvar at det blir satt inn tiltak, at disse blir fulgt opp og evaluert, og at det lages en skriftlig plan.

I vedlegg 1 i den overordnede handlingsplan til FUS-barnehagene står det at barnehagen må «*Planlegge tiltak og lage en skriftlig plan*». Videre står det at tiltak skal skrives ned i en plan (vedlegg 4 til handlingsplanen) som beskriver hvilket problem tiltakene skal løse, hvilke tiltak som er planlagt, når tiltakene skal gjennomføres, hvem som skal gjennomføre tiltakene og når tiltakene skal evalueres.

I barnehagens interne handlingsplan står det at ansatte har plikt til å sette inn tiltak dersom man «opplever at barn blir utestengt, mobbet eller ikke får ta del i sin egen hverdag på en god måte».

Etter vår vurdering er barnehagens egen rutine svært mangelfull og misvisende, da den kun omtaler mobbing og utestengelse. Videre gir den ikke ansatte en beskrivelse av hvordan tiltak skal utarbeides og hvem som har ansvaret, i tråd med kravet i loven.

De ansatte og ledelsen gir uttrykk for at de ikke har hatt saker som har medført behov for en aktivitetsplan. Dette gjøre det vanskelig å kontrollere om barnehagen setter inn egnede tiltak ved kunnskap om at barn ikke har det trygt og godt.

Intervjuene viser at de ansatte er bevisste på barnas trivsel, og de gir uttrykk for at det må gjøres justeringer eller endringer hvis noen barn faller utenfor eller gir uttrykk for mistrivsel. Det er vanskelig å ta stilling til om dette er tilfeller hvor det burde vært utarbeidet en aktivitetsplan. Det er likevel viktig at barnehagen ikke har for høy terskel for å utarbeide slike planer. Planen kan fungere som et godt arbeidsverktøy, og bidra til mer systematikk i arbeidet med barnehagemiljøet og oppfølgingen av det enkelte barn.

Konklusjon

Barnehagen har ikke etablert et tilfredsstillende system for å sette inn tiltak/skrive aktivitetsplaner. Barnehagens rutiner beskriver i liten grad hvordan tiltak skal vurderes og gjennomføres.

Pålegg om retting

Vi har funnet at dere ikke overholder regelverket på alle områder. Det er barnehageeieren som er ansvarlig for at barnehagen blir drevet i samsvar med regelverket, jf. barnehageloven § 7. Vi pålegger dere å rette opp følgende forhold, jf. barnehageloven § 53:

- 1) Barnehagen skal ha et internkontrollsystem som er egnet til å sikre at pliktene til et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø oppfylles, jf. barnehageloven §§ 42 og 9.
 - a. Barnehagen må sørge for at ledelsen og de ansatte kjenner til innholdet i barnehagelovens bestemmelser om et trygt og godt barnehagemiljø.
 - b. Barnehagen må sørge for dokumenterte rutiner som viser hvordan delpliktene skal oppfylles.
- 2) Barnehagen skal sikre at det meldes fra til styrer hvis noen har mistanke eller kjennskap til at et barn ikke har det trygt og godt, jf. barnehageloven § 42 andre ledd.
 - a. Barnehagen må sørge for at de ansatte vet hvilke tilfeller det skal meldes fra om.
 - b. Barnehagen må sørge for tydelige rutiner for når og hvordan det skal meldes fra.
- 3) Barnehagen skal oppfylle plikten til å undersøke saken hvis det er mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har det trygt og godt, jf. barnehageloven § 42 tredje ledd.

- a. Barnehagen må ha rutiner som beskriver hvor saker om psykososialt barnehagemiljø skal undersøkes og dokumenteres.
- 4) Barnehagen skal oppfylle plikten til å sette inn egnede tiltak hvis et barn ikke har det trygt og godt, jf. barnehageloven § 42 fjerde og femte ledd.
- a. Barnehagen må ha rutiner som beskriver hvordan tiltak skal vurderes, evalueres og dokumenteres.

Oppfølging av påleggene

Dere (og barnehageeier) skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal dere erklære at rettingen er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet.

Frist for innsending er 15.05.2024. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere gjennom erklæringen og redegjørelsen har vist at påleggene er rettet.

Dere har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Statsforvalteren som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Statsforvalteren, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.